

Horné Orešany, Podmalokarpatský region (Slovensko) z jihu. Foto: Jan Hanusín

VÝVOJ KRAJINY V PLÁNOVACÍCH DOKUMENTECH

INOVATIVNÍ METODIKY PRO SCREENING ROZVOJOVÝCH PLÁNŮ

Strategické rozvojové dokumenty by měly sloužit jako důležité nástroje pro dosažení cílů kvality krajiny. Mezi významné cíle stanovené Evropskou úmluvou o krajině (EUK) patří, že „přání a požadavky veřejnosti týkající se charakteristických rysů krajiny, ve které žijí, (jsou) zformulovány pro danou krajinu odpovědnými orgány veřejné správy“.

EUK v kapitole II vyžaduje, aby podepisující strany „začlenily krajinu do svých regionálních a městských plánovacích politik, do svých kulturních, environmentálních, zemědělských, sociálních a hospodářských politik, jakož i do ostatních politik s možným přímým nebo nepřímým dopadem na krajinu.“

V rámci projektu VITAL LANDSCAPES zkoumali vědci z Geografického ústavu Slovenské akademie věd (PP4), jak se vývoj krajiny odráží ve strategických rozvojových dokumentech regionů a obcí. Za tímto účelem vyvinuli dvě inovativní

metody: **Odbornou analýzu** a **Analýzu klíčových slov (KW)**, které v tomto informačním bulletinu ve stručnosti představíme.

Kromě toho obsahuje tento bulletin vyhodnocení první nadnárodní studijní cesty projektu VITAL LANDSCAPES, pořádané v květnu 2011 partnerem projektu č. 2 do slovinského pilotního regionu. Tato exkurze byla důležitým krokem k propojení různých partnerů projektu a výměně know-how a nejlepších příkladů z praxe. Příští exkurze v září míří do Rakouska a České republiky.

Na závěr bychom chtěli představit program konference v polovině projektu VITAL LANDSCAPES, která se bude konat 21.–22. září v Lublani ve Slovinsku.

Pro další informace prosím navštivte naše webové stránky www.vital-landscapes.eu nebo nás kontaktujte přímo.

Jörn Freyer & Burkhardt Kolbmüller (koordinátoři)

SCREENING DOKUMENTŮ POMOCÍ ANALÝZY KLÍČOVÝCH SLOV

INOVATIVNÍ METODA VYVINUTÁ PARTNEREM PROJEKTU VITAL LANDSCAPES Č. 4

Evropská úmluva o krajině vyžaduje, aby byly otázky vývoje krajiny integrovány do regionálních a městských plánovacích politik. Vzhledem k tomu, že jsou plánovací dokumenty složité a obsáhlé, je obtížné ověřit jejich účinnost v praxi. Pro usnadnění a urychlení procesu hodnocení má projekt VITAL LANDSCAPES v úmyslu vyvinout inovativní metodiku pro screening místních a regionálních plánovacích dokumentů (Výstup 3.1.3).

V průběhu projektového zasedání v březnu 2011 v Bratislavě/SK představil zodpovědný partner (PP4, Geografický ústav Slovenské akademie věd) první výsledky své činnosti. Screening strategických dokumentů pomocí frekvence klíčových slov zahrnuje následující kroky:

- Návrh skupin klíčových slov představujících hlavní charakteristiky Evropské úmluvy o krajině (EUK). Pozn.: Ne všechny pojmy nebo slova jsou přesně/výslovně definována v EUK. Nicméně jejich význam/podstata dostatečně vystihuje hlavní myšlenku dokumentu.
- Screening frekvence jednotlivých slov pomocí aplikací Microsoft Word a Adobe Reader. Vyhledávání byla provedena pouze s kořenem slova, aby se zjistily příslušné modifikace a varianty.
- Hodnocení a porovnání výsledků odpovídajících vzorovým obcím.
- Modifikace skupin založená na vhodnosti a ne-

vhodnosti vybraných klíčových slov, jako je územní plánování, životní prostředí, management krajiny, revitalizace apod. (viz graf níže).

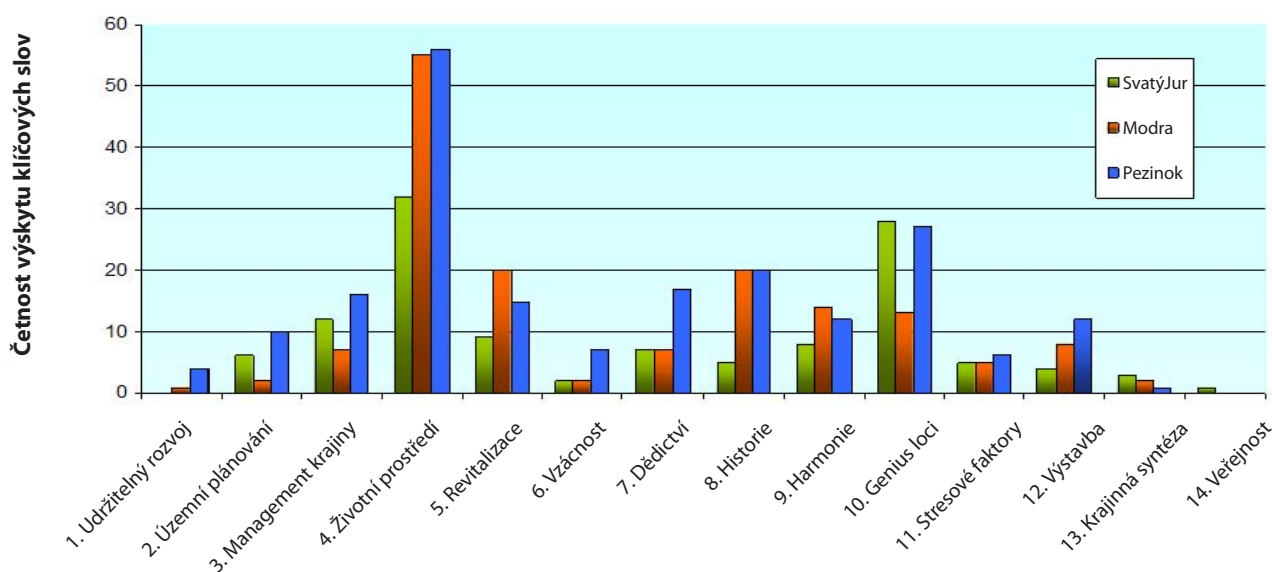
Metoda klíčových slov umožňuje sledovat realizaci EUK ve strategických dokumentech a vytvořit nástroj, který umožňuje porovnávat kvalitu strategických dokumentů týkajících se různých obcí (v rámci země nebo regionu).

Vzhledem k tomu, že je koncepce strategických dokumentů často omezená, tato metodika (výběr vhodných skupin integrujících klíčových slov s podobným významem nebo dokonce synonym) rovněž umožňuje screening uvedených dokumentů z hlediska jejich složitosti.

V další fázi práce se tato metodika rozšíří o mezinárodní srovnání a prezentaci výsledků. Hodnota a praktický význam výsledků dosažených tímto postupem se může nadále zvyšovat vyhodnocením výsledků v kontextu skutečných změn v krajině (např. pomocí údajů o změnách ve využívání půdy v zúčastněných obcích) a následným výzkumem zaměřeným na to, jak jsou tyto změny vnímány (např. prostřednictvím fotorekonstrukce krajiny a zjišťováním veřejného mínění, které se týká výsledných změn, například pomocí elektronických dotazníků).

Pro další a podrobnější informace prosím navštivte www.vital-landscapes.eu.

Analýza klíčových slov územních plánů měst v Podmalokarpatském regionu.

NADNÁRODNÍ STUDIJNÍ CESTA DO SLOVINSKA

NĚMECKÉ ZÚČASTNĚNÉ STRANY OBJEVUJÍ TO NEJLEPŠÍ ZE SLOVINSKÉ PRAXE

Projekt VITAL LANDSCAPES zahrnuje nadnárodní studijní cesty pro regionální subjekty a pravomocné rozhodovatele, aby si rozšířili své znalosti osvědčených postupů v oblasti udržitelného vývoje krajiny v zúčastněných regionech. První studijní cesta se konala v květnu 2011. Pořádal ji partner projektu č. 2 (Landesheimatbund Sachsen-Anhalt e.V.) a více než 20 německých odborníků, politiků, územních plánovačů, historiků a zástupců nevládních organizací navštívilo slovinský pilotní region Ljubljansko barje, stejně jako některé další příklady osvědčených postupů na ochranu a vývoj krajiny.

Výsledky této exkurze jsou různé. Kromě příjemných zážitků spojených s obdivováním slovinské krajiny a pohostinností místních obyvatel, stojí za zmínku zejména následující přínosy a užitečné dojmy:

– Ačkoli jsou Německo a Slovinsko od sebe vzdáleny stovky kilometrů a mají různá historická pozadí, potýkají se obě země s mnoha podobnými problémy, včetně urbanizace v okolí větších měst, demo-

grafických problémů ve venkovských oblastech, (těžké) situace, které čelí zemědělci, atd.

– V důsledku toho si většina těchto problémů vyžaduje řešení a strategie podobné těm, které platí v celé Evropě. Exkurze do Slovinska posílila naše vědomí společného evropského vývoje a potřebu najít společná řešení a strategie. To platí zejména v současné přípravné fázi pro politiku EU po roce 2013.

– Návštěvníci ze zahraničí představovali významný podnět pro slovinské hostitele, kteří tuto příležitost využili k prezentaci svých pilotních činností v regionu Ljubljansko barje regionálním politikům a zúčastněným stranám.

– Exkurze koneckonců také posílila individuální vztahy uvnitř německé skupiny. Ačkoli mnoho (ale ne všichni) účastníků se již setkalo, čtyřdenní exkurze poskytla příležitost pro diskuse a výměny názorů, pro které nezbyvá během každodenní práce v kanceláři mnoho času, a posílila vzájemné porozumění. Návštěva Slovinska proto také podpořila realizaci činností v německém pilotním regionu a dokonce připravila půdu pro možné budoucí projekty a spolupráce.

Příští mezinárodní studijní cesta povede do rakouského a českého pilotního regionu. Od 30. srpna do 2. září 2011 navštíví německá a slovinská skupina Mühlviertler Kernland (AT) a Biosférickou rezervaci Šumava (CZ). Kromě toho připravují maďarští partneři exkurzi do Slovinska v souvislosti s konferencí v polovině projektu VITAL LANDSCAPES. Hosté jsou vždy vítáni – obraťte se prosím na koordinační jednotku vedoucího partnera!

Historické krajinné prvky v Národním parku Triglav (Slovinsko).
Foto (3): Tom Werner

NOVINKY PROJEKTU

MEZINÁRODNÍ STUDIJNÍ CESTA

Od 30. srpna do 2. září 2011 navštíví regionální zúčastněné strany a místní odborníci z regionů Sachsen-Anhalt a Ljubljana oblast Mühlviertler Kernland (AT) a Biosférickou rezervaci Šumava (CZ), aby prozkoumali různé přístupy ve vývoji krajiny.

Mimo jiné se skupina dozví více o úspěchu různých regionálních produktů a dopadu statusu národního parku na další regionální vývoj.

SEMINÁŘ VIZUALIZACE

Dne 25. května 2011 se sešli projektoví partneři z Německa a Maďarska s dr. Olafem Schrothem z Univerzity Britské Kolumbie, aby prodiskutovali techniky použité na vizualizaci změn v krajině.

Sandor Jomach (Budapešť Corvinus Egyetem) a dr. Schroth předvedli GoogleEarth a související aplikace jako vhodné nástroje pro občanskou participaci v kontextu územního rozvoje. Henrik Hass (Landesheimatbund Sachsen-Anhalt) představil současný stav archivního výzkumu a digitalizaci historických map v údolí Dolní Sály.

KONFERENCE V POLOVINĚ PROJEKTU VITAL LANDSCAPES

22.–23. ZÁŘÍ 2011, LUBLAŇ/SI

Vzhledem k zaměření projektu VITAL LANDSCAPES a ke skutečnosti, že konference v polovině projektu se bude konat v době, kdy mají být definovány nové priority evropského programu soudržnosti, bude tato konference pořádat diskusi o cílech a prioritách budoucího územního rozvoje.

Program konference je sestaven jako spolupráce mezi skupinou projektu VITAL LANDSCAPES a slovinským orgánem pověřeným zaváděním Evropské úmluvy o krajině (EUK), kteří se domnívají, že krajina jakožto kapitál pro rozvoj by měla být ambiciózně začleněna do budoucích programů evropské územní soudržnosti. S ohledem na cíle EUK podporovat ochranu, management a plánování krajiny a tím přispět ke kvalitě života a duševní pohodě evropských občanů, podpoří konference nadnárodní diskusi o realizaci těchto cílů prostřednictvím připravovaných programů soudržnosti, jak je možné podporovat územní rozvoj v následujícím období evropských programů soudržnosti, které priority by měly být klíčové a na které aktivity se zacílit.

Mimo jiné potvrdili svou účast tito hosté a přednášející:

- Maguelonne Déjeant-Pons, Rada Evropy
- Maria Jose Festas, předsedkyně konference členských států Rady Evropy
- Dr. Gerhard Ermischer, CIVILSCAPE
- Dr. Miro Kline, Kline & Partner Lublaň
- Margarita Jančič, slovinské ministerstvo životního prostředí a územního rozvoje

Konference se bude skládat z následujících tří částí:

Blok I: Krajina jako rozvojový potenciál

Blok II: Mechanismy na podporu územního rozvoje

Blok III/kulatý stůl: Územní rozvoj v budoucí politice EU a programy soudržnosti

Na závěr konference se podnikne exkurze do slovinského pilotního regionu Ljubljansko barje.

Nejnovější informace najdete na www.vital-landscapes.eu.

VÝTISK

PUBLIKOVÁNO
Landgesellschaft
Sachsen-Anhalt mbH
Magdeburg (DE)
+49 391 73 61 730
freier.j@lgsa.de

REDAKCE
Jörn Freyer
Burkhardt Kolbmüller

Ljubljansko barje, (Slovinsko). Foto: Barbara Vidmar